

Akcija za ljudska prava

Pregled predloženih amandmana na Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti podataka o ličnosti:

AMANDMAN 1 – čl. 10 Nacrta

AMANDMAN 2 – čl. 11 Nacrta

AMANDMAN 3 – čl. 23 Nacrta

AMANDMAN 4 – čl. 4 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti

AMANDMAN 5 – čl. 9 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti

AMANDMAN 1

Član 10 Nacrta

Član 15 mijenja se i glasi:

„Prije obrade ličnih podataka u svrhe direktnog marketinga, licu se mora dati mogućnost da se usprotivi obradi podataka.”

Ukoliko se u svrhe direktnog marketinga koriste podaci iz člana 13 ovog zakona, neophodna je saglasnost lica čiji se podaci obrađuju.“

Predlog amandmana

Član 15 mijenja se i glasi:

Rukovalac zbirke ličnih podataka dužan je da lice unaprijed obavijesti o namjeravanoj obradi ličnih podataka u svrhe direktnog marketinga i o pravu da se takvoj obradi usprotivi.

Lice ima pravo da se usprotivi obradi ličnih podataka u svrhe direktnog marketinga i u tom slučaju se lični podaci koji se na to lice odnose ne smiju obrađivati u tu svrhu.

Ukoliko se u svrhe direktnog marketinga koriste podaci iz člana 13 ovog zakona, neophodna je pisana saglasnost lica čiji se podaci obrađuju.

OBRAZLOŽENJE

Smatramo da je stavom 1 neophodno propisati dužnost rukovaoca zbirke ličnih podataka da lice unaprijed obavijestiti o namjeravanoj obradi ličnih podataka u svrhe direktnog marketinga i o pravu koje tim povodom stoji na raspolaganju licu čiji se podaci obrađuju.

Takođe, imajući u vidu svrhu obrade podataka (direktni marketing) smatramo opravdanim propisivanje zabrane obrade u slučaju da se lice usprotivi.

Primjera radi, rješenja predložena u stavu 1 i 2 predložene izmjene člana su sadržana u Zakonu o zaštiti osobnih podataka Republike Hrvatske.¹

¹ Zakonu o zaštiti osobnih podataka Republike Hrvatske ("Narodne novine", broj 103/03, 118/06, 41/08 i 130/11), članak 21, stavovi 1 i 2: „Ispitanik ima pravo usprotiviti se obradi osobnih podataka u svrhe marketinga i u tom se slučaju osobni podaci koji se na njega odnose ne smiju obrađivati u tu svrhu.

Imajući u vidu osjetljivost podataka koji su obuhvaćeni članom 13 (posebne kategorije ličnih podataka koje se posebno označavaju i štite radi sprječavanja neovlašćenog pristupa tim podacima), smatramo da je propisivanjem potrebne pisane saglasnosti u slučaju obrade u svrhu direktnog marketinga po ugledu na Zakon o zaštiti tajnosti podataka Republike Slovenije², dodatno osigurano sprječavanje neovlašćenog pristupa posebnoj kategoriji ličnih podataka.

AMANDMAN 2

Član 11 Nacrta

Poslije člana 15 dodaje se novi član koji glasi:

Član 15a

Automatska obrada podataka ne može biti jedini osnov za donošenje odluke koja se odnosi na procjenjivanje određenih ličnih aspekata lica (rezultati rada na radnom mjestu, kreditna sposobnost i sl.), a kojom se odlučuje o pravima i obavezama tog lica.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, odluka zasnovana samo na automatskoj obradi podataka može se donijeti, ako:

- 1) je donesena na zahtjev lica u toku zaključivanja ili izvršavanja ugovora, a to lice je zadovoljno odlukom;
- 2) postoje odgovarajuće mjere zaštite njegovih zakonitih interesa (mogućnost da lice izrazi svoje mišljenje i sl.);
- 3) je to zakonom propisano.

Predlog amandmana

U članu 15a izmijeniti stav 2 tako da glasi:

Voditelj zbirke osobnih podataka dužan je ispitanika unaprijed obavijestiti o namjeravanoj obradi osobnih podataka u svrhe marketinga i o pravu da se takvoj obradi usprotivi.“

² Personal Data Protection Act (Official Gazette of the Republic of Slovenia, Nos. 86/04, 113/05 – ZInFP and 51/07), član 72, stav 4: „If a data controller intends to supply personal data from the second paragraph of this Article to other data recipients for the purposes of direct marketing or to data processors, he shall be bound to inform the individual of this and prior to the supply of personal data obtain the individual's written consent. The notification to the individual regarding the intended supply must contain information as to the data intended to be supplied, to whom, and for what purpose. The costs of notification shall be borne by the data controller.“

Izuzetno od stava 1 ovog člana, odluka zasnovana samo na automatskoj obradi podataka može se donijeti, ako:

1) je donesena na zahtjev lica u toku zaključivanja ili izvršavanja ugovora, pod uslovom da je obezbijedena odgovarajuća zaštita prava lica na koje se odluka donosi.

2) je to zakonom propisano i postoje odgovarajuće mjere zaštite njegovih zakonitih interesa, posebno mogućnost pravnog lijeka protiv takve odluke.

OBRAZLOŽENJE

Smatramo da je primjerenija predložena formulacija prema kojoj je u svakom slučaju propisana mogućnost zaštite lica bez obzira da li je ono zadovoljno odlukom donesenom toku zaključivanja ili izvršavanja ugovora ili nije. Na ovaj način izbjegava se mogućnost tumačenja da li lice izražava zadovoljstvo povodom odluke i na koji način.

Takođe, predlažemo spajanje stavova 2 i 3 kako bi se izbjeglo njihovo odvojeno tumačenje i primjena sa jedne, i obezbijedila mogućnosti pravnog lijeka na odluku kao kvalitetnijeg mehanizma zaštite zakonitih interesa (u odnosu na mogućnost da lice izrazi svoje mišljenje i sl.) sa druge strane.

U predloženom pravcu već postoje odredbe u Zakonu o zaštiti osobnih podataka u Hrvatskoj³ i Zakonu o zaštiti ličnih podataka u Sloveniji.⁴

AMANDMAN 3

Član 23 Nacrta

Član 27 mijenja se i glasi:

---

³ Članak 22.a: „Donošenje odluke koja proizvodi pravni učinak na ispitanika ili bitno na njega utječe, a temelji se isključivo na automatskoj obradi osobnih podataka koja je namijenjena procjeni određenih osobnih aspekata ispitanika (kao što su uspjeh na poslu, kreditna sposobnost, pouzdanost i slično), dopuštena je samo:

a) ako je donošenje takve odluke predviđeno zakonom, kojim se ujedno osigurava odgovarajuća zaštita prava ispitanika,

b) ako je odluka donesena u svezi zaključivanja ili izvršenja ugovora u kojem je ispitanik stranka, pod uvjetom da je osigurana odgovarajuća zaštita prava ispitanika.“

⁴ Član 15: „Automated data processing, in which a decision may be taken regarding an individual that could have legal effect in relation to him, or substantive influence on him, and which is based solely on automated data processing intended for the evaluation of certain personal aspects relating to him, such as in particular his success at work, credit rating, reliability, handling or compliance with conditions required, shall only be permitted if the decision:

1. is taken during the conclusion or implementation of a contract, provided that the request to conclude or implement a contract submitted by the individual to whom the personal data relate has been fulfilled or that there exist appropriate measures to protect his lawful interests, such as in particular agreements enabling him to object to such decision or to express his position;

2. is provided by statute which also provides measures to protect the lawful interests of the individual to whom the personal data relate, particularly the possibility of legal remedy against such decision.“

Rukovalac zbirke ličnih podataka obavezan je da prije uspostavljanja automatske zbirke ličnih podataka dostavi obavještenje nadzornom organu koje sadži podatke iz člana 26 stav 2 ovog zakona. Na isti način će postupiti rukovalac zbirke ličnih podataka kad dođe do značajne izmjene u obradi ličnih podataka.

Obaveza iz stave 1 ovog člana, ne odnosi se na javne registre, uspostavljene u skladu sa zakonom.

Rukovalac zbirke ličnih podataka obavezan je da nakon uspostavljanja automatske zbirke ličnih podataka odredi lice odgovorno za zaštitu ličnih podataka. Rukovalac zbirke ličnih podataka koji ima manje od 10 službenika koji vrše automatsku obradu ličnih podataka nije obavezan da odredi lice odgovorno za zaštitu ličnih podataka.

Predlog amandmana

U članu 23 stavu 1 brisati riječ: “automatske”, brisati riječ “značajne”, i poslije riječi:” ličnih podataka” dodati riječi “najkasnije u roku od 8 dana.”, tako da stav 1 glasi:

Rukovalac zbirke ličnih podataka obavezan je da prije uspostavljanja i obrade zbirke ličnih podataka dostavi obavještenje nadzornom organu koje sadži podatke iz člana 26 stav 2 ovog zakona. Na isti način će postupiti rukovalac zbirke ličnih podataka kad dođe do izmjene u obradi ličnih podataka najkasnije u roku od 8 dana.

OBRAZLOŽENJE

Smatramo da je za sprovođenje pune kontrolne uloge nadzornog organa, neophodno tom organu dostaviti obavještenje prije uspostavljanja bilo koje zbirke ličnih podataka, odnosno u svakom slučaju izmjene u obradi ličnih podataka. Na ovaj način je izbjegnuta mogućnost da rukovalac zbirke ličnim podacima sam tumači da li u konkretnom slučaju dolazi do značajne izmjene u obradi ličnih podataka u skladu sa čim bi obavještavao nadzorni organ. Ova obaveza je dodatno osigurana propisivanjem roka u kojem je nadzorni organ potrebno obavijestiti o izmjeni u obradi ličnih podataka.

Ovakva obaveza je predviđena i u hrvatskom⁵ i slovenačkom⁶ zakonu.

⁵ Članak 17, stav 1: „Voditelji zbirki osobnih podataka dužni su prije uspostave zbirke osobnih podataka dostaviti Agenciji za zaštitu osobnih podataka obavijest o namjeravanoj uspostavi zbirke osobnih podataka zajedno s podacima iz članka 14. ovoga Zakona, a također i o svakoj daljnjoj namjeravanoj obradi tih podataka, prije poduzimanja bilo kakvih aktivnosti obrade.“

⁶ Član 27, stavovi 1 i 2: „(1) Data controller shall supply data from subparagraphs 1, 2, 4, 5, 6, 9, 10, 11, 12 and 13 of the first paragraph of Article 26 of this Act to the National Supervisory Body for Personal Data Protection at least 15 days prior to the establishing of a filing system or prior to the entry of a new type of personal data.(2) Data controller shall supply to the National Supervisory Body for Personal Data Protection modifications to the data from the previous paragraph no later than eight days from the date of modification.“

Pored predloga amandmana koji se odnose na Nacrt izmjena i dopuna zakona o zaštiti podataka o ličnosti, dostavljamo predlog amandmana na važeće članove zakona koje je potrebno izmijeniti:

AMANDMAN 4

Član 4 Zakona glasi:

“Zaštita ličnih podataka obezbjeđuje se svakom licu bez obzira na državljanstvo, prebivalište, rasu, boju kože, pol, jezik, vjeru, političko i drugo uvjerenje, nacionalnost, socijalno porijeklo, imovno stanje, obrazovanje, društveni položaj ili drugo lično svojstvo.“

Poslije riječi „socijalno porijeklo“ treba dodati riječi „socijalni status, mjesto rođenja, invaliditet,“.

OBRAZLOŽENJE:

Dodavanjem termina „socijalni status“ uz postojeći termin „socijalno porijeklo“ precizira se da zaštitu moraju uživati svi građani bez obzira na svoj trenutni socijalni status i izmjene koje su tokom njihovog života mogle nastati u odnosu na njihovo socijalno porijeklo.

Precizira se da fizička lica uživaju jednaka prava na zaštitu podataka o ličnosti bez obzira na mjesto njihovog rođenja, s obzirom na činjenicu da postoje osobe u Crnoj Gori koje su i apatridi, a nemaju ni prebivalište, već samo mjesto rođenja.

Invaliditet predstavlja jedan od glavnih osnova diskriminacije pa smatramo da ga je potrebno naglašavati, tj. nije ga dovoljno obuhvatiti pojmom „koje drugo lično svojstvo“.

AMANDMAN 5

U članu 9 stav 1 Zakona dodati tačku 10 koja glasi:

„Direktni marketing - Objavljivanje podataka u komercijalne svrhe i drugi oblici javnog objavljivanja.“

OBRAZLOŽENJE

U članu 15a Nacrta je navedeno da „Obrada ličnih podataka iz javno dostupnih izvora za potrebe direktnog marketinga ne može se vršiti bez saglasnosti lica na koje se podaci odnose.“

Međutim, u Zakonu nije objašnjeno šta se podrazumijeva pod „direktnim marketingom“ usljed čega može doći do greški i propusta o tumačenju zakona.